

СЕКЦІЯ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

УДК. 378

Демидова Ю. О.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти

ЛЕГО-КОНСТРУЮВАННЯ ЯК ЗАСІБ ОБДАРОВАНOSTІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У ХХІ столітті виникає необхідність виявлення і теоретичного обґрунтування психолого-педагогічних умов і механізмів інтенсифікації розумових процесів дітей дошкільного віку засобами сучасних інформаційних технологій. Особливо гостро дана проблема постає в аспекті розвитку обдарованості дітей дошкільного віку. Раннє виявлення, підтримка, розвиток і соціалізація здібних, обдарованих і талановитих дітей становить одну з головних проблем вдосконалення системи дошкільної освіти, стає одним із пріоритетних завдань сучасної освіти в Україні [1].

У психолого-педагогічній літературі досить багато досліджень, присвячених питанню розвитку феномену обдарованості (Д. Богоявленської, Н. Лейтес, О. Петровського, С. Рубінштейна, А. Савенкова, Б. Теплова, В. Юркевич та ін.), проте всі вони орієнтовані на дітей шкільного віку. В даний час з'являються дослідження, в яких стверджується, що основою для розвитку обдарованості є дошкільний вік, оскільки саме в цьому віці починається становлення особистості дитини, розкриваються її потенціал і можливості [2]. У даних роботах розглядаються загальні проблеми обдарованості дітей дошкільного віку (Л. Трубайчук), розвиток обдарованості дітей в дослідницькій діяльності (І. Ємельянова), розвиток художньо-творчої обдарованості дітей дошкільного віку (Н. Гердт).

У педагогічній науці йде пошук засобів розвитку обдарованості дітей дошкільного віку. Сучасні дошкільники у вільній діяльності все більше віддають перевагу леґо-конструюванню. Питання застосування леґо-конструювання як вільної діяльності дітей в дитячому садку або вдома (Л. Комарова, Е. Фешина), як засіб формування творчо-ігрової діяльності у дітей з відхиленнями у розвитку (Т. Лусс), знаходять відображення в психолого-педагогічній літературі. Нами як засіб розвитку обдарованості дошкільників запропоновано впровадження в дошкільний освітній процес леґо-конструктивної розвиваючої діяльності [3].

Своєрідність обдарованості дитини знаходить відображення в особливостях виконання нею будь-якої діяльності. Леґоконструювання – найпоширеніший та успішний напрям сучасної освітньої діяльності. У перекладі з латинської мови LEGO означає «розумна гра», тому набори LEGO не тільки формують у дітей дошкільного віку конструкторські навички, а й сприяють розвитку у них розуму, логічного мислення і багато чого іншого.

Перспективність застосування леґо-конструювання обумовлюється його високими освітніми можливостями: багатофункціональністю, технічними та естетичними характеристиками, використанням в різних ігрових та навчальних цілях.

Своєчасна систематична психолого-педагогічна допомога дітям дошкільного віку з порушеннями у розвитку, соціальної адаптації та формування у них передумов до навчальної діяльності також може успішно здійснюватися з використанням конструкторів LEGO. В системі освіти психологічна допомога цим дітям реалізується в різних методичних формах корекційно-розвиваючих занять.

LEGO – саме такий матеріал. Він дійсно універсальний: з LEGO можна і будувати міста, і створити театральну сцену – і на сцені кожному грати свою роль. Театралізовані вистави, особливо лялькові вистави, є одним з улюблених видів позаурочної діяльності дітей дошкільного віку. Серед усіх видів театру настільний театр займає особливе місце. Основні вимоги до подання – камерність і відкрите пересування декорацій і персонажів. Використання для їх виготовлення конструкторів LEGO робить процес підготовки вистави і сам спектакль яскравим, творчим і цікавим. Діти дошкільного віку вибирають собі персонаж або елемент декорації і, використовуючи раніше отримані знання і вміння, створюють модель з деталей конструктора. Дана робота сприяє формуванню таких основних якостей, як уміння концентруватися, здатність співробітничати з партнером і, найголовніше, відчуття впевненості в собі [4].

Модель можна переробляти, конструюючи щоразу нові образи персонажів або елементів декорацій. Це дає дітям дошкільного віку повну свободу дій. Робота є жвавою, цікавою і відкриває абсолютно нові перспективи, де немає меж дитячої фантазії. Діти вчаться придумувати моделі, відчуваючи себе при цьому маленькими дизайнерами.

Своєчасна систематична психолого-педагогічна допомога дітям дошкільного віку з порушеннями у розвитку, соціальної адаптації та формування у них передумов до навчальної діяльності також може успішно здійснюватися з використанням конструкторів LEGO. В системі освіти психологічна допомога цим дітям реалізується в різних методичних формах корекційно-розвиваючих занять.

За допомогою LEGO-конструктора можна проводити також і логопедичні заняття, які передбачають пояснення нового матеріалу, повторення і закріплення пройденого. Допомагають втілити задумане чітка класифікація і систематизація комплекту LEGO-конструктора за тематичними розділами. Застосування LEGO на логопедичних заняттях позитивно відбивається на якості корекції і навчання, так як сприяє розвитку лексико-граматичних засобів мови в рамках певних тем, постановці і автоматизації звуків в ході гри, розвитку сенсорних уявлень, оволодіння звуковим та складовим аналізом і слоگو-звуковим складом слів, формування просторової орієнтації і орієнтації на своєму тілі, розвитку і вдосконалення вищих психічних функцій, тренуванні тонких диференційованих рухів пальців і кистей рук, згуртуванню дитячого колективу, формування почуття емпатії один до одного.

Таким чином, створення структурно-функціональної моделі є складним системним утворенням, що відбиває зміст, процес і діагностику лево-конструктивної діяльності як засобу розвитку обдарованості дітей дошкільного віку. Результатом даної діяльності буде оптимальний рівень розвитку обдарованості дошкільників, який відображає сформовані у них креативні і конструкторські здібностей.

Література:

1. Кульчицька О. І. Обдарованість: природа і сутність. *Професійна освіта: педагогіка і психологія* / за ред. І. Зязюна, Н. Ничкало. Польсько-український журнал. Ченстохова. К., 2003. С. 193-202.
2. Трибулькевич К. Г. Виховання обдарованих: гуманістичний аспект. *Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика*. Випуск 2. Київ: Інститут обдарованої дитини АПН України, 2009. 276 с.
3. Литвиненко С.А. Ігрова терапія як метод розв'язання проблем дитячого розвитку. *Наука і освіта*, №4-5, 2008. С. 160-167.
4. Програма розвитку дитини від 2 до 6 років та методичні рекомендації «Безмежний світ гри з LEGO» / О. Ю. Рома, Б. Ю. Близнюк, О. П. Борук. The LEGO Foundation. Київ, 2016. 140 с.

УДК 373.2.091.21-056.26

Логозинська О. Л.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ БАТЬКІВ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Проблема забезпечення спеціальних педагогічних умов супроводу сімей, що виховують дітей з особливими освітніми потребами, а також оптимальна соціальна інтеграція цих дітей в суспільство залишається в центрі суспільної уваги досить тривалий час і вважається ключовою проблемою вітчизняної науки.

У родині, якій народжується дитина з патологією, досить часто це всього лише початок складного і тривалого процесу сприйняття і адаптації. Сім'я, в якій виховується одна або декілька дітей з ООП, стикається з безліччю проблем, переживання батьків по відношенню до них розподіляються на декілька етапів: шок, заперечення, провинна і лють, сором, депресія та прийняття.

За ставленням до дітей з порушеннями психофізичного розвитку батьки поділяються на наступні типи:

1. «Надмірно уважні батьки». Інколи для дітей, підлітків і дорослих з ООП, надмірна дбайливість стає причиною формування небажаних характерних рис, таких як дратівливість, упертість, пасивність. У таких дітей різко знижується бажання до взаємодії з суспільством, до ігор, до засвоєння навичок та інших активностей.

2. «Неуважні батьки», які уникають турботи про дитину. Вони завчасно роблять висновки, що їх дитина ніколи не зможе жити «в нормальному суспільстві». Виходячи з цього, вони не надають уваги повноцінному формуванню особистості дитини.

3. «Суворі батьки». Деякі батьки дуже суворо поведуться з дітьми з ООП, вимагаючи від них виконання всіх завдань безпомилково, не враховуючи їх фізичний і розумовий розвиток, що негативно позначається на подальшому фізичному і психологічному стані дітей [1].

В родині батьки інколи не можуть створити умови для повноцінного розвитку дітей з порушеннями психофізичного розвитку, треба також відзначити, що деякі сім'ї знаходяться під впливом чинників ризику (алкоголізму, соціально-